

stærkt forsømt forskningsområde. Det er derfor glædeligt at Den Jyske Historiker har taget initiativ til at udsende et temanummer om sportshistorie.

Efter en kort indledning bringes der i alt 5 artikler. Under den fælles overskrift "Sportshistorie og sportsteori", findes en omfattende sportshistoriografi af Niels Kayser Nielsen og Norbert Elias' afhandling: "Sportens oprindelse som et sociologisk problem". Anden del, der har overskriften Idræt, politik og bevægelser, indeholder tre empiriske undersøgelser af danske forhold. Først behandler Ole Jørgensen Daneved gymnastik- og skyttesagaen i perioden 1884-1905, medens arbejderidrætten 1929-43 er emnet for Ebbe Hansens artikel. Efter disse to ganske lange artikler, der begge bygger på tidligere specialopgaver, afsluttes temanumret med en kort artikel om firmaidrætten, af Jan Kahr Sørensen.

Nærværende anmelder må erklære sig uenig i mange af de gennemførte analyser og fremførte synspunkter, men temanumrets høje kvalitet gør at en rimelig kritisk debat bør være så grundig, at den i denne sammenhæng umuliggøres af pladshensyn. Uanset faglige divergenser må det dog siges at "Sportshistorie" stærkt kan anbefales alle, der ud fra et samfundsfagligt perspektiv er interesseret i idræt. Så store ord som: en uundværlig bog, kan alene begrundes ud fra Kayser Nielsens historiografi. Blandt mange kvaliteter har den en enestående oversigt over områdets litteratur - ikke mindst derfor er det beklageligt at litteraturlisten er udeladt.

Afhandlingerne om gymnastiksagen og arbejderidrætten er inspirerende eksempler på samfundsvidenskabelig idrætsforskning, medens Kahr Sørensens artikel om firmaidrætten vel først og fremmest hævder sig som et forskningsoplæg. Derimod kan det undre at Norbert Elias' meget skitseagtige artikel er medtaget. Den er ikke blot overflødig, men forstyrrer i et ellers velredigeret og homogent temanummer.

Ole Tonsgaard

Kulturgeografiske Hæfter, nr. 20, Tema: "Geografi & Teknologi", 103 s., 40,00 kr. (En årgang på 3 numre 100 kr.)

Den teknologiske udvikling har gennem sidste halvdel af 70'erne spillet en stadig mere central rolle i samfundsdebatten, og herunder også i regional- og lokalsamfundsdebatten. Analyser af den teknologiske udvikling er ligeledes i stigende omfang blevet inddraget i analyser af især den regionale udvikling. En opsamling og foreløbig status over disse arbejder synes at være en yderst relevant opgave. At Kulturgeografiske Hæfter har udsendt et temanummer om "Geo-

stærkt forsømt forskningsområde. Det er derfor glædeligt at Den Jyske Historiker har taget initiativ til at udsende et temanummer om sportshistorie.

Efter en kort indledning bringes der i alt 5 artikler. Under den fælles overskrift "Sportshistorie og sportsteori", findes en omfattende sportshistoriografi af Niels Kayser Nielsen og Norbert Elias' afhandling: "Sportens oprindelse som et sociologisk problem". Anden del, der har overskriften Idræt, politik og bevægelser, indeholder tre empiriske undersøgelser af danske forhold. Først behandler Ole Jørgensen Daneved gymnastik- og skyttesagaen i perioden 1884-1905, medens arbejderidrætten 1929-43 er emnet for Ebbe Hansens artikel. Efter disse to ganske lange artikler, der begge bygger på tidligere specialopgaver, afsluttes temanumret med en kort artikel om firmaidrætten, af Jan Kahr Sørensen.

Nærværende anmelder må erklære sig uenig i mange af de gennemførte analyser og fremførte synspunkter, men temanumrets høje kvalitet gør at en rimelig kritisk debat bør være så grundig, at den i denne sammenhæng umuliggøres af pladshensyn. Uanset faglige divergenser må det dog siges at "Sportshistorie" stærkt kan anbefales alle, der ud fra et samfundsfagligt perspektiv er interesseret i idræt. Så store ord som: en uundværlig bog, kan alene begrundes ud fra Kayser Nielsens historiografi. Blandt mange kvaliteter har den en enestående oversigt over områdets litteratur - ikke mindst derfor er det beklageligt at litteraturlisten er udeladt.

Afhandlingerne om gymnastiksagen og arbejderidrætten er inspirerende eksempler på samfundsvidenskabelig idrætsforskning, medens Kahr Sørensens artikel om firmaidrætten vel først og fremmest hævder sig som et forskningsoplæg. Derimod kan det undre at Norbert Elias' meget skitseagtige artikel er medtaget. Den er ikke blot overflødig, men forstyrrer i et ellers velredigeret og homogent temanummer.

Ole Tonsgaard

Kulturgeografiske Hæfter, nr. 20, Tema: "Geografi & Teknologi", 103 s., 40,00 kr. (En årgang på 3 numre 100 kr.)

Den teknologiske udvikling har gennem sidste halvdel af 70'erne spillet en stadig mere central rolle i samfundsdebatten, og herunder også i regional- og lokalsamfundsdebatten. Analyser af den teknologiske udvikling er ligeledes i stigende omfang blevet inddraget i analyser af især den regionale udvikling. En opsamling og foreløbig status over disse arbejder synes at være en yderst relevant opgave. At Kulturgeografiske Hæfter har udsendt et temanummer om "Geo-

grafi & Teknologi" må derfor hilses velkommen. Spørgsmålet er imidlertid i hvor høj grad nummeret indfrier behovet og de forventninger man måtte have til en behandling af temaet.

Nummeret indeholder ialt 6 artikler indenfor temaet. 2 artikler omhandlende generelle overvejelser om de produktions- og bearbejdningsformer, der historisk er opstået under kapitalismen, og 4 artikler omhandlende casestudier indenfor områderne kontorarbejdets udvikling, træ- og møbelbranchen, storkøkkenproduktion og automatiseringsudviklingen indenfor jern- og metalindustrien. Halvdelen af artiklerne er baseret på studenterarbejder, den anden halvdel på forskningsarbejder. Forfatterne har deres baggrund på Geografisk Institut ved Københavns Universitet og RUC og på Sociologisk Institut.

I forordet udtrykkes det håb, at nummeret viser at den aktuelle teknologi-debat også er relevant for geografiske analyser, både med hensyn til industriens lokalisering og den regionale udvikling, og med hensyn til arbejds- og kampbetingelser i såvel den produktive som ikke produktive sfære.

Kun i Kresten Storgårds og Lise Drewes Nielsens artikel om træ- og møbelindustrien foretages andet end en meget overfladisk kopling mellem geografi og teknologi. Det er således symptomatisk at geografiske overvejelser første gang optræder halvvejs gennem bogen på side 45. 3 af artiklerne indeholder intet om geografi, og i 2 af artiklerne virker nogle afsluttende regionale og lokaliseringsmæssige betragtninger (henholdsvis 1/3 og 2 sider!) påklistrede og overfladiske. Hovedvægten i skriftet ligger således på nogle helt generelle overvejelser om udviklingen af arbejdsfunktionerne i relation til den generelle udvikling af kapitalismens produktionsformer.

I forhold til emne og intensioner må skriftet som helhed vurderes som temmelig tyndt, selvom de enkelte artikler indenfor deres egne områder og på deres egne præmisser gennemgående synes at være kompetente arbejdere. Snarere end at dække området "Geografi & Teknologi" må skriftet således siges at afsløre enten nødvendigheden af at søge arbejder udenfor de nævnte studenter- og forskningsmiljøer, eller et akut behov for konkrete og aktuelle analyser af sammenhængen mellem teknologisk udvikling og geografi, hvad enten det gælder industriens lokalisering og den regionale udvikling, eller arbejds- og kampbetingelserne.

Peter Hartoft-Nielsen